

Asia: VN/2062/2020

Lukiodiplomiselvitys 2020

Vastaajaa koskevat perustiedot

Vastaatteko

e) jonkin sidosryhmän, järjestön edustajan tai edunvalvontaorganisaation roolissa

A) Luvussa 2 on kuvattu lukiodiplomit osana nykyistä lukiokoulutusta

Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua lukiodiplomiselvityksestä.

Emme pidä tarkoituksen mukaisena arvioida velvoittavuutta sen perusteella, paljonko lukiodiplomeja on edellisinä vuosina myönnetty. Myös esityksessä ehdotettu laskentaperuste on vanhanaikainen. Lukiodiplomien opetuksen järjestämisessä olisi ehdottomasti vahvistettava digitalisaation suomia mahdollisuuksia ja järjestää opetusta yhteisesti koulutuksenjärjestäjien yhteistyönä.

B) Luvussa 3 on kuvattu lukiodiplomien saavutettavuutta ja yhdenvertaisuuden toteutumista

Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?

2) Vastaavat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

C) Luvussa 4 on kuvattu lukiodiplomien arvioinnin nykytila ja kehittäminen

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Yhteinen digitaalinen järjestäminen tulee nostaa vahvasti esille lukiodiplomien kehittämisessä ja huomioida, että teknologioiden kehittyminen tulee jatkossa mahdollistamaan myös uudenlaisia virtuaalisia mahdollisuuksia suorittamiselle. Ammatillinen koulutus on ottanut näitä käyttöön jo paljolti, lukiokoulutuksen tulisi jatkaa myös tällä kehitykslinjalla (mm. Keuda paljon hyviä kokemuksia).

D) Luvussa 5 on käsitelty lukiodiplomien tuomista osaksi yo-tutkintoa

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

2) Ovat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Lukioiden avoimien vastausten perusteella tulee kuva, että lukiodiplomien arvioinnissa ei olla onnistuttu parhaalla mahdollisella tavalla kuvaamaan tavoiteltavaa osaamista.

Lukiodiplomien yhteismitallisuuden ja vertailukelpoisuuden varmistaminen arvioinnissa ja lukiodiplomien välillä on äärimmäisen tärkeää, jos niitä halutaan tuoda kirjoitettaviin aineisiin rinnastuvaksi osaksi ylioppilastutkintoa. Siksi arvioinnin yhdenmukaistumisen kehittymiselle tulisi antaa aikaa, ennen kuin tarkastellaan, pitäisikö diplomeilla voida korjata kirjoitettavia aineita. Toisaalta täytyy muistaa, että korkeakoulut ovat autonomisia opiskelijavalinnoissaan ja voivat halutessaan hyödyntää diplomeja, vaikka ne eivät olisikaan osa ylioppilastutkintoa. Jos diplomeja halutaan kehittää opiskelijavalintoihin sopiviksi, on tärkeää varmistaa, että ne mittaavat relevantteja taitoja opiskelijavalinnan näkökulmasta ja ovat saavutettavissa paikasta riippumatta. Siksi alan korkeakoulujen mukanaolo diplomien kehitystyössä ja arvioinnin kehittämisessä on olennaista. Lukiodiplomit myös kehittävät työelämälle tunnusomaista projektimaista työskentelyä, joka saattaa toimia joillekin oppilaille, kenties esimerkiksi pojille, nykyistä summatiivista testausta parempana osaamisen näyttämisen keinona.

Kappaleessa jää kokonaan käsittelemättä ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden mahdollisuus suorittaa lukiodiplomeja ja huomioon ottaen koulutuspoliittisen selonteon luonnoksen tavoitteet lisätä koulutusmuotojen yhteistyötä, olisi järkevää, että lukiodiplomeita voisi suorittaa myös ammatillisen koulutuksen opiskelijat.

E) Luvussa 6 on käsitelty diplomien hyödynnettävyyttä korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

4) Eivät ole juurikaan

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Korkeakoulut päättävät autonomiansa puitteissa, mitä elementtejä opiskelijavalinnoissa hyödynnetään, kunhan valintaperuste on asianmukainen ja syrjimätön. Jos lukiodiplomeja toivotaan hyödynnettävän opiskelijavalinnoissa - parhaiten ja ensimmäiseksi ne saattaisivat tulla kysymykseen taito- ja taidealoilla -, on ensisijaisesti kehitettävä diplomien sisältöjä niin, että ne mittaavat korkeakoulun kannalta relevanttia osaamista ja soveltuvuutta.

Korkeakoulujen kysely oli kapeasti tehty, eikä kertonut juuri mitään siitä, näkevätkö korkeakoulut diplomit tarpeellisina opiskelijavalinnan kannalta. Sen sijaan, että asiaa selvitetään korkeakoulu kerrallaan, tulisi sitä tarkastella aloittain, sillä lukiodiplomin hyödyntämisen mahdollisuus on pitkälti kiinni opiskeltavasta alasta ja lukiodiplomien oppiaineiden sopivuudesta niihin. Joillekin tekniikan aloille teknologiadiplomi voisi antaa hyviäkin tietoja hakijasta ja tekniikan aloilla todistusvalintaa käytetäänkin jo laajasti. Kuitenkaan emme näe laajamittaisen hyödyntämisen pohtimista mielekkääksi ennen, kuin arvioinnin yhdenmukaisuus on käytännössä voitu osoittaa. Tärkeää on paitsi kuulla, myös osallistaa korkeakoulut diplomien kehittämistyöhön, sekä muistaa, että korkeakoulut jatkossakin päättävät itse hakuperusteistaan.

F) Luvussa 7 on käsitelty lukiodiplomien kehittämiskohteita. Lukiodiplomit saatettiin nykyiseen muotoonsa lv. 2004-2005 aikana, ja niitä voi suorittaa taito- ja taideaineissa kahdeksaa erilaista. Luvussa mm. selvitettiin, miten lukiodiplomeita voitaisiin hyödyntää nykyistä useammissa oppiaineissa ja kansainvälisissä tiedekilpailuissa.

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

2) Ovat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Teknologiateollisuus ry kannattaa teknologiadiplomin kehittämistä, mutta ei näe perusteltuna sitä, että teknologiadiplomi korvaisi käsityödiplomin, vaan sitä tulisi kehittää omanaan käsityödiplomi säilyttäen. Pidämme tärkeänä, että teknologiadiplomi heijastaa teknologia-alan monipuolisuutta, jolloin yhdistäminen käsityödiplomiin, tai käsityödiplomin uudistaminen teknologiadiplomiksi kaventaisi diplomien sisältöä tarpeettomasti. Diplomiin tulisi voida sisällyttää digitalisaation ja teknologian osa-alueita monipuolisesti. Metall- tai elektroniikkaosaamisen lisäksi mukana tulisi olla ml. tietotekniikkaa, ohjelmointia, mallinnusta ja robotiikkaa.

Teknologiateollisuus ry on myös mielellään mukana teknologiadiplomin kehittämisessä.

1.1. Lukiodiplomijärjestelmää tulisi edelleen kehittää ja syventää sekä se tulee liittää entistä vahvemaksi osaksi lukio-opetusta.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

1.2. Sopiva viranomainen tätä työtä johtamaan ja koordinoimaan olisi Opetushallitus, jonka vastuulla lukiodiplomien kehittäminen on ollut koko niiden olemassaolon ajan.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Tärkeää, että kehittämistyössä on mukana työelämän edustusta sekä erityisesti vahva osaaminen korkeakoulujen puolelta. Teknologiateollisuus ry on mielellään mukana teknologiadiplomin kehittämistyössä.

2. Lukion opetussuunnitelman perusteet (OPH Määräykset ja ohjeet 2019:2a) -asiakirjassa määritellyissä taito- ja taideaineissa lukiodiplomien suorittaminen asetettaisiin kaikkia lukiokoulutuksen järjestäjiä velvoittavaksi. Tämä muutos kohdistuisi siis kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeihin. Tämä luo muutostarpeen lukiolakiin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

4) Olen jokseenkin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Digitaalista palvelutarjontaa tulee kehittää ja lukiodiplomit kehittää sellaisiksi, että niiden suorittaminen on mahdollista kaikkien diplomien osalta paikkakunnasta riippumatta. Ei ole tarkoituksenmukaista arvioida pakollisuutta vain nykyisten suorittamisten perusteella.

3. Muissa kuin kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa lukiodiplomien järjestäminen säilyisi vapaaehtoisena.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

4) Olen jokseenkin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Digitaalista palvelutarjontaa tulee kehittää ja lukiodiplomit kehittää sellaisiksi, että niiden suorittaminen on mahdollista kaikkien diplomien osalta paikkakunnasta riippumatta. Ei ole tarkoituksenmukaista arvioida pakollisuutta vain nykyisten suorittamisten perusteella.

4. Tätä edellä kuvattua muutosta tuettaisiin muodostamalla kansallinen rakenne lukioasetuksessa määritellyn kehittäjälukioverkoston varaan. Nykyisistä

kehittäjälukioista kaksi keskittyy kuvataiteeseen, kaksi liikuntaan ja kolme musiikkiin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

3) En ole samaa, enkä eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Kehittäjälukioita voidaan hyödyntää kehittämistyössä, mutta olennaista on sisällyttää myös työelämä ja korkeakoulut kehittämiseen sekä varmistaa, että kansallisesti osaamista lukiodiplomeista ja erityisesti niiden arvioinnista on myös muualla kuin kehittäjälukioissa.

5. Kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa kehittäjälukioverkosto erityistehtävälukioverkoston tuella laatisi Opetushallituksen kanssa yhteistyössä pedagogiset ratkaisut, joiden myötä lukiodiplomien suorittaminen mahdollistuisi aidosti maan jokaisessa lukiossa. Tämä pedagoginen ratkaisu sisältäisi ns. pohjakurssien ja lukiodiplomikurssien toteuttamisen. Tämä rakenne luotaisiin etä- ja/tai verkko- /virtuaaliopetuksen avulla.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

6. Suoritetulla lukiodiplominäytöllä voisi korvata yhden ylioppilastutkinnon viidestä kokeesta. Ylioppilastutkintoa suorittava kokelas tekisi siinä tapauksessa äidinkieli ja kirjallisuus -kokeen sekä kolme koetta ryhmästä, johon kuuluu matematiikan-, toisen kotimaisen kielen-, vieraan kielen- ja reaaliaineen koe sekä lukiodiplomin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

4) Olen jokseenkin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Lukiodiplomilla ei tulisi korvata ylioppilastutkinnon kokeita vaan täydentää niitä siltä osin, kuin ylioppilastutkinnossa ei ole mahdollisuutta osoittaa osaamista. Ylioppilastutkinnon vahvuuksia ovat kansallinen yhdenmukaisuus, vertailtavuus ja tasapuolisuus sekä pedagogisesti korkealaatuinen ote sisällöissä, monipuolisesti varmistettu oikeusturva ja eri osapuolet mukaan ottava hallinto-, arviointi- ja kehittämistyö. Lukiodiplomit ovat vielä erittäin kaukana kansallisesti yhdenmukaisesta järjestelmästä, jossa mainitut ominaisuudet toteutuvat.

Lukiodiplomien yhteismitallisuuden ja vertailukelpoisuuden varmistaminen arvioinnissa ja lukiodiplomien välillä on äärimmäisen tärkeää, jos niitä halutaan tuoda kirjoitettaviin aineisiin rinnastuvaksi osaksi ylioppilastutkintoa. Siksi arvioinnin yhdenmukaistumisen kehittymiselle tulisi antaa aikaa, ennen kuin tarkastellaan, pitäisikö diplomilla voida korjata kirjoitettavia aineita.

7. Ylioppilastutkintotodistukseen tulisi kirjaus siitä, että kokelas on korvannut yhden edellytettävistä ylioppilasaineista lukiodiplomilla. Lukiodiplomista annetaan erillinen todistus. Todistuksen antaa kokelaan oma lukio. Jatkossa siis lukiodiplomin suoritus olisi ylioppilastutkintotodistuksen liite, eikä päättötodistuksen liite.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

3) En ole samaa, enkä eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

8. Lukiodiplomien tuominen osaksi ylioppilastutkintoa edellyttää voimakasta lukiodiplomien arvioinnin kehittämistä. Esitetyt muutokset edellyttävät kansallisen mallin luomista lukiodiplomien arviointiin. Tämä arvioinnin kehitystyö tulee toteuttaa Opetushallituksen johtamana yhteistyössä ylioppilastutkintolautakunnan, korkeakoulujen sekä kehittäjälukiodien kanssa. Esitämme, että lukiodiplomien oppilaitoksen ulkopuolinen arvioija määräytyy perustettavan kansallisen arviointiverkoston kautta.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

9. Korkeakouluille tulee tarjota nykyistä enemmän tietoa koko lukiodiplomijärjestelmästä. Lukiodiplomien kehittämisessä tulisi jatkossa kuulla korkeakoulujen näkemyksiä ja tarpeita nykyistä enemmän, jotta korkeakoulut voivat tulevaisuudessa hyödyntää lukiodiplomeita nykyistä paremmin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

4) Olen jokseenkin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Korkeakoulut perustuslaillisen autonomiansa puitteissa päättävät, mitä elementtejä opiskelijavalinnoissa hyödynnetään, kunhan valintaperuste on asianmukainen ja syrjimätön. Jos lukiodiplomeja toivotaan hyödynnettävän opiskelijavalinnoissa on ensisijaisesti kehitettävä diplomien sisältöjä niin, että ne mittaavat korkeakoulun kannalta relevanttia osaamista ja soveltuvuutta. Siksi koko kehittämistyön tulisi lähteä yhteistyössä korkeakoulujen kanssa, ei yksipuolisesti tarjoten niille tietoa.

10. Tässä selvityksessä esitetyt toimenpide-ehdotukset luovat edellytyksiä lukiodiplomien paremmalle hyödyntämiselle korkeakoulujen opiskelijavalinnassa.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

11. Kotitalouden lukiodiplomi korvataan yrittäjyyden ja työelämäosaamisen lukiodiplomilla.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

12. Käsityön lukiodiplomi muuntuu ja uudistuu teknologian lukiodiplomiksi.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

4) Olen jokseenkin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Teknologiateollisuus ry kannattaa teknologiadiplomin kehittämistä, mutta ei näe perusteltuna sitä, että teknologiadiplomi korvaisi käsityödiplomin, vaan sitä tulisi kehittää omanaan käsityödiplomi säilyttäen. Pidämme tärkeänä, että teknologiadiplomi heijastaa teknologia-alan monipuolisuutta, jolloin yhdistäminen käsityödiplomiin, tai käsityödiplomin uudistaminen teknologiadiplomiksi kaventaisi diplomin sisältöä tarpeettomasti. Diplomiin tulisi voida sisällyttää digitalisaation ja teknologian osa-alueita monipuolisesti. Metalli- tai elektroniikkaosaamisen lisäksi mukana tulisi olla ml. tietotekniikkaa, ohjelmointia, mallinnusta ja robotiikkaa. Jos lukiodiplomeja toivotaan hyödynnettävän opiskelijavalinnoissa on ensisijaisesti kehitettävä diplomien sisältöjä yhteistyössä korkeakoulujen ja työelämän kanssa niin, että ne mittaavat korkeakoulun kannalta relevanttia osaamista ja soveltuvuutta. Teknologiateollisuus ry on mielellään mukana teknologiadiplomin kehittämisessä.

13. Yrittäjyyden ja työelämäosaamisen sekä teknologian lukiodiplomin kehittämistyö annetaan Opetushallitukselle ja kehittäjälukioille, joiden tehtävänä on kyseisen alan kehittäminen.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Mukana tulisi olla myös työelämä ja alan korkeakoulut, joten ehdotamme, että Teknologiateollisuus ry sekä edustus tekniikan alan ammattikorkeakouluista ja yliopistoista kutsutaan kehittämistyöhön. Pidämme tärkeänä, että teknologiadiplomi heijastaa teknologia-alan monipuolisuutta.

14. Lukiodiplomit pysytetään niissä oppiaineissa/oppiaineryhmissä, joissa osaamisen näyttönä ei voi toimia nykyisen muotoinen ylioppilaskoe. Lukiodiplominäyttö ei siis laajene aineisiin, joissa nykyisen muotoisia ylioppilaskokeita järjestetään.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

3) En ole samaa, enkä eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

H) Luvussa 9 selvitysryhmä kuvasi lainsäädäntö-, opetussuunnitelma- yms. muutostarpeet.

Miten kommentoitte selvityshenkilöiden edellä esittämiä muutostarpeita?

-

I) Luvussa 10 on esitetty ehdotettujen muutosten kustannusvaikutuksia ja niiden kohdentumista.

Vastaavatko esitetyistä muutoksista aiheutuvat kustannukset käsitystänne kustannuslisäyksistä?

4) Eivät vastaa suurelta osin

Perustelkaa näkemyksenne etenkin, jos katsotte, etteivät arvioidut kustannukset vastaa esitetyistä muutoksista aiheutuvia kustannuksia:

Koulutuskentän kustannuksia voidaan ja täytyy tehostaa hyödyntämällä digitaalisiaatiota vahvemmin. Ei ole tarkoituksenmukaista järjestää lukiodiplomien kursseja kaikissa lukioissa, vaan kehittää laadukas digitaalinen mahdollisuus suorittaa opinnot lukioista ja asuinpaikasta riippumatta.

Pöntynen Leena

Teknolomiteollisuus ry - Koulutusjohtaja, Koulutus ja osaaminen